

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR REVOLUT BANK UAB GINČO NAGRINĖJIMO**

2023-02-15 Nr. 429-91
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėjas) prašymą išnagrinėti tarp pareiškėjo ir *Revolut Bank UAB* (buvusi *Revolut Payments UAB*¹) (toliau – bankas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2019 m. gruodžio 10 d. pareiškėjas ir bankas sudarė mokėjimo paslaugų teikimo sutartį (toliau – Sutartis), kurios pagrindu pareiškėjui atidaryta mokėjimo sąskaita (toliau – *Revolut* sąskaita) ir išduota su šia sąskaita susieta tarptautinės kortelių organizacijos „Visa“ (toliau – *Visa* organizacija) mokėjimo kortelė Nr. (*duomenys neskelbiami*) (toliau – *Revolut* kortelė).

2021 m. gruodžio 5 d. – 2022 m. liepos 15 d., panaudodamas *Revolut* kortelės duomenis, pareiškėjas atliko kriptoturto keityklai „Binance“ (toliau – *Binance* keitykla) dvidešimt tris mokėjimo operacijas, kurių bendra vertė 33 547 EUR (toliau – ginčijamos mokėjimo operacijos).

2022 m. rugpjūčio 31 d. pareiškėjas pareikalavo banko gražinti jam ginčijamų mokėjimo operacijų sumas ir už šių mokėjimo operacijų įvykdymą pritaikytą komisinį atlyginimą. Pareiškėjas paaiškino, kad per *Binance* keityklą įsigijo kriptovaliutos „Gyen“, keitykla sustabdė prekybą šia kriptovaliuta ir dėl to jis patyrė nuostolių, prašė *Binance* keityklos kompensuoti jam šiuos nuostolius, bet keitykla to nepadarė.

Tą pačią dieną, t. y. 2022 m. rugpjūčio 31 d., bankas paprašė pareiškėjo užpildyti nustatytos formos prašymą inicijuoti *Visa* organizacijos lėšų gražinimo procedūrą.

2022 m. rugsėjo 2 d. pareiškėjas pateikė bankui pirmiau nurodytą prašymą dėl dviejų iš ginčijamų mokėjimo operacijų².

2022 m. rugsėjo 3 d. bankas informavo pareiškėją, kad *Visa* organizacijos lėšų gražinimo procedūra yra negalima, nes pareiškėjo nurodytų ginčijamų mokėjimo operacijų sumas gavusi *Binance* keitykla laikytina suteikusia pareiškėjui savo paslaugas.

2022 m. rugsėjo 6 d. bankas informavo pareiškėją, kad savo lėšomis ginčijamų mokėjimo operacijų sumų nekompensuos.

Nesutikdamas su banko sprendimu, pareiškėjas kreipėsi į Lietuvos banką dėl kilusio vartojimo ginčo nagrinėjimo. Pareiškėjas prašė Lietuvos banko rekomenduoti bankui kompensuoti jam ginčijamų mokėjimo operacijų sumos dalį (iš viso 27 477,60 EUR).

Kreipimesi į Lietuvos banką pareiškėjas pakartotojo bankui pirmiau nurodytas aplinkybes, susijusias su kriptovaliutos „Gyen“ per *Binance* keityklą įsigijimu, papildomai teigdamas, kad bankas, nesiėmęs reikiamų priemonių apsaugoti pareiškėją nuo galimo *Binance* keityklos sukčiavimo, turi prisiimti dalį atsakomybės už pareiškėjo patirtų nuostolių atlyginimą.

Atsiliepime į pareiškėjo kreipimąsi bankas nurodė nesutinkantis su pareiškėjo reikalavimu ir prašė jį atmesti.

Bankas teigė neturintis pareigos kompensuoti pareiškėjui ginčijamų mokėjimo operacijų sumų ir (ar) jų dalies, nes šios mokėjimo operacijos buvo tinkamai autorizuotos ir įvykdytos.

Bankas papildomai nurodė, kad iki kreipimosi į Lietuvos banką pareiškėjas taip pat buvo prašęs banko dviejų ginčijamų mokėjimo operacijų atžvilgiu inicijuoti *Visa* organizacijos lėšų gražinimo procedūrą, teigdamas, kad šios mokėjimo operacijos buvo įvykdytos sukčiavimo būdu.

¹ *Revolut Payments UAB* buvo reorganizuota, ją prijungiant prie *Revolut Bank UAB*, todėl nuo 2022 m. liepos 1 d. *Revolut Payments UAB* teisės ir pareigos pagal jos sudarytas galiojančias finansinių paslaugų ir kitas sutartis, įskaitant iš šių sutarčių kilusius ginčus, perėjo *Revolut Bank UAB*.

² Pirmosios ir paskutinės ginčijamų mokėjimo operacijų, kurių bendra vertė 4 000 EUR.

Bankas atsisakė inicijuoti šią procedūrą, nes *Visa* organizacija nesuteikia teisės inicijuoti lėšų gražinimo procedūros pirmiau nurodytu pagrindu, jei norimus užginčyti mokėjimus autorizavo pats mokėjimo kortelės turėtojas. Nagrinėjamu atveju visos ginčijamos mokėjimo operacijos buvo autorizuotos paties pareiškėjo.

K o n s t a t u o j a m a :

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priima sprendimą.

Ginčas kilo dėl banko atsisakymo kompensuoti pareiškėjui ginčijamų mokėjimo operacijų ir už jų įvykdymą pritaikyto komisinio atlyginimo sumą pagrįstumo.

Kreipdamasis į Lietuvos banką pareiškėjas prašė rekomenduoti bankui kompensuoti jam ginčijamų mokėjimo operacijų sumos dalį, t. y. 27 477,60 EUR (toliau – reikalavimas), teigdamas, kad kitus nuostolius prisiima savo atsakomybėn.

Ginčo šalis sieja sutartiniai mokėjimo paslaugų teikimo santykiai. Mokėjimo paslaugų teikėjų veiklą, mokėjimo paslaugų teikimą, mokėjimo operacijų autorizavimą ir vykdymą, mokėjimo paslaugų vartotojų ir mokėjimo paslaugų teikėjų teises ir pareigas, susijusias su mokėjimo paslaugomis, kai mokėjimo paslaugų teikimas yra verslas, reglamentuoja Lietuvos Respublikos mokėjimų įstatymas.

Tarp šalių nėra ginčo dėl ginčijamų mokėjimo operacijų autorizavimo³, todėl ginčijamų mokėjimo operacijų autorizavimo aplinkybės toliau sprendime nebus plačiau analizuojamos, laikant ginčijamas mokėjimo operacijas tinkamai autorizuotomis.

Savo reikalavimą bankui pareiškėjas grindė tuo, kad *Binance* keitykla jį apgavo ir bankas neįspėjo jo apie investavimo per *Binance* keityklą rizikas, įskaitant galimą šios keityklos sukčiavimą, taip pat neužkirto kelio įvykti ginčijamoms mokėjimo operacijoms.

Siekiant išspręsti šalių ginčą ir įvertinti pareiškėjo reikalavimo bankui pagrįstumą, Lietuvos banko nuomone, būtina nustatyti, ar nagrinėjamu atveju buvo aplinkybių, dėl kurių bankui būtų kilusi pareiga gražinti pareiškėjui ginčijamų mokėjimo operacijų sumą ar jos dalį.

Iš byloje turimų duomenų matyti, kad ginčijamos mokėjimo operacijos buvo inicijuotos per jų sumų gavėją, t. y. *Binance* keityklą, kuri pareiškėjo duoto sutikimo pagrindu pateikė bankui mokėjimo nurodymus vykdyti ginčijamas mokėjimo operacijas. Pareiškėjo sutikimas vykdyti ginčijamas mokėjimo operacijas buvo duotas Sutartyje nustatytu būdu ir tvarka.

Mokėjimų įstatymo 43 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad kai įvykdytos visos mokėtojo ir mokėjimo paslaugų teikėjo mokėjimo paslaugų teikimo sutartyje nustatytos sąlygos, mokėtojo sąskaitą tvarkantis mokėjimo paslaugų teikėjas negali atsisakyti įvykdyti mokėjimo nurodymo, nesvarbu, ar mokėjimo nurodymas inicijuotas mokėtojo, įskaitant inicijavimą per mokėjimo inicijavimo paslaugos teikėją, gavėjo ar per gavėją, išskyrus atvejus, kai tai draudžia kiti teisės aktai.

Teisės aktai nedraudžia pareiškėjui ir (arba) kitiems banko klientams naudotis *Binance* keityklos paslaugomis ir (arba) tuo tikslu atlikti jai mokėjimus. Neturėdamas objektyvaus ir teisėto pagrindo atsisakyti priimti vykdyti šalių sutartas sąlygas atitinkančių mokėjimo nurodymų, bankas, vadovaudamasis Mokėjimų įstatymo 43 straipsnio 3 dalimi, privalėjo juos vykdyti.

Bankas neteikė pareiškėjui jokių su investavimu susijusių paslaugų, todėl, priešingai, nei teigė pareiškėjas, pareigos informuoti pareiškėją apie galimas investavimo į kriptovaliutas ir (arba) naudojimosi *Binance* keityklos paslaugomis rizikas neturėjo.

Be to, iš byloje turimų duomenų matyti, kad pareiškėjas jau kurį laiką naudojosi *Binance* keityklos paslaugomis ir ginčijamos mokėjimo operacijos nebuvo susijusios su kriptovaliutos „Gyen“ per šią keityklą įsigijimu. Remiantis *Binance* keityklos interneto svetainėje⁴ skelbiama informacija, ši keitykla nebeprekiuoja kriptovaliuta „Gyen“ nuo 2021 m. gegužės 15 d. Pirmoji ginčijama mokėjimo operacija buvo įvykdyta praėjus beveik septyniems mėnesiams, o paskutiniai

³ Citata iš pareiškėjo kreipimosi: „I made several payments (using my Revolut Visa debit card) to what I thought was his Binance trading account. At the time, I thought it was a legitimate investment brokerage firm.“

⁴ <https://www.binance.com/en/support/announcement/update-on-trading-suspension-for-gyen-2291f02b964f45b195fd6d4685db80bb>,

– keturiolikai mėnesių nuo to momento, kai *Binance* keitykla nustojo prekiauti kriptovaliuta „Gyen“⁵. Tai, kad jam per pusantrų metų nepavyko išspręsti su *Binance* keitykla dėl prekybos kriptovaliuta „Gyen“ sustabdymo kilusio nesutarimo, pareiškėjas nurodė ir savo kreipimesi į Lietuvos banką.

Duomenų, kad ginčijamos mokėjimo operacijos galėjo būti neįvykdytos ir (arba) netinkamai įvykdytos (pvz., *Binance* keitykla negavo jų sumų), nenustatyta. Pareiškėjas tokio pobūdžio pretenzijų bankui taip pat nereiškė.

Dėl ginčijamų mokėjimo operacijų sumų gražinimo (kompensavimo) pareiškėjas kreipėsi į banką praėjus daugiau nei aštuoniems mėnesiams nuo pirmosios ir pusantrų mėnesio nuo paskutiniosios ginčijamų mokėjimo operacijų įvykdymo, t. y. suėjus Mokėjimų įstatymo 44 straipsnio 2 dalyje nustatytam terminui, po kurio mokėtojas netenka teisės atšaukti autorizuotų mokėjimo operacijų vykdymo.

Nenustačius aplinkybių, dėl kurių bankui galėtų kilti pareiga gražinti pareiškėjui ginčijamų mokėjimo operacijų sumą ar jos dalį, pagrindo laikyti pareiškėjo reikalavimą bankui pagrįstu ir jį tenkinti nėra, todėl pareiškėjo reikalavimas yra atmestinas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio Lietuvos banko sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui, prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis

⁵ Pirmoji ginčijama mokėjimo operacija įvykdyta 2021 m. gruodžio 5 d., paskutinioji – 2022 m. liepos 15 d.